

Izhaja vsak dan s jutraj razvom
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1⁰⁰, lanske letošne 2⁰⁰; me-
sečna naročnina Din 20⁰⁰, zatu-
lino 80⁰⁰. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 80-70, 80-89 in 80-71

Jugoslovan

Št. 182 a

Ljubljana, nedelja, dne 9. avgusta 1931

Leto II.

Miroslav Vilhar

K današnjemu odkritju njegovega spomenika
v Planini.

Proslava 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja

Čuprija, 8. avgusta. I. V vseh krajih Pomo-
ravja se ljudstvo z veliko vneto pripravljalo, da
čim lepše proslavi 10-letnico vladanja Nj. Vel.
kralja. V Parčinu je občinski svet že imel sejo
in določil program za prireditve, pri katerih
bodo sodelovala vsa paračinska društva. Tudi v
Čupriji se vse naglo pripravlja na veliki praz-
nik.

Grški listi ob 10-letnici vladanja Nj. Vel. kralja

Atece, 8. avgusta. AA. Ateška agencija jav-
lja: Grški listi prinašajo izredno toplo pisane
članke za 10-letnico zasedbe prestola kralja
Aleksandra. »Etnos« se spominja hrabrosti kra-
lja Aleksandra I. med vojno in naglašja njego-
vo visoko modrost, ki ga kaže od prvega dne, ko
je stopil na prestol, in s katero vrši svojo viso-
ko kraljevsko dolžnost. V imenu grškega naroda,
pravi list, želimo, da bi kralj Aleksander jugo-
slavski dolgo živel, da bi videl v celoti izvr-
šeno delo združitve naroda v takem smislu, ka-
kor bi to hotel videti.

»Athena Nea« piše: Kralj Aleksander I.
je vesten suveren velikega patriotizma, ki je
pogosto zastavljal svoje življenje v blagor in re-
šitve domovine. Kralj Aleksander je oboževan
od vsega jugoslovanskega naroda, ki mu izka-
zuje globoko zaupanje. Hraber med vojno je
kralj Aleksander I. hraber tudi po vojni.

Sprejem na nemškem poslaništvu v Beogradu

Beograd, 8. avgusta. I. V torek bo na nem-
škem poslaništvu velik sprejem zaradi nemškega
ustavnega praznika.

Ureditev pokojnin v Bolgariji

Sofija, 8. avgusta. I. Minister Girginov name-
rava izdelati načrt novega zakona o pokojninah.
Velike pokojnine bodo v Bolgariji zmanjšali,
male povečali, tako da bodo vpokojenci dobivali
več ali manj enake prejemke.

Mac Donald in Stimson

London, 8. avgusta. n. Ministrski predsednik
MacDonald je bil nekaj dni gost ameriškega
zunanjega ministra Stimsona. Sedaj se je pri-
jem poslovil in odpotoval na svoje imetje na
deželi. Novinarjem je dal pred svojim odho-
dom izjavo, da sta se menila o evropskem fi-
nančnem položaju, v ostalem pa da so bili nju-
ni sestanki privatnega značaja.

Maroški sultan v Parizu

Pariz, 8. avgusta. AA. Maroški sultan je ob-
iskal kolonialno razstavo, predvsem maroški
oddelek. Sprejel ga je minister za kolonije mar-
šal Lyautey. Zvečer se je udeležil nočnih sve-
čanosti. V svoji izjavi je izrazil veliko navduše-
nje nad razstavo, zlasti nad delom, k ga je na-
pravil maršal Lyautey.

Igračkanje z izgonom emigrantov

Dunaj, 8. avgusta. (d). List »Abend« poroča,
da je dunajska državna policija nekatere na
Dunaju živeče, hrvatske separatistične emi-
grante, med njimi tudi proslulega nad-
vojvode F. F. Čeca, izgnala iz Avstrije. Perčeca so
odvedli na nemško mejo. Tam se je izgnanec
za nekaj dni ustavil v Passau-u in odšel nato
v München. Nekaj časa sem pa se je Perčec
izgubil. List meni, da ni izključeno, da se je
vrnil zopet v Avstrijo, in to tem prej, ker ima
ponačjen potni list. Isti list javlja, da je
prišlo na Dunaj in v Avstrijo več makedonskih
beguncev.

Zaroka Otona Habsburga z italijansko princezino?

Dunaj, 8. avgusta. (d). Kako poročajo listi,
se bo Oton Lothringen-Habsburg 18. avgusta t.
l. to je na rojstni dan pokojnega cesarja Fran-
ca Jožefa, zaročil z najmlajšo hčerko italijanske
kraljevske dvojice, princezino Manjo.

Obisk nemških državnikov v Rimu

Konferenca z italijanskimi državniki — Mussolini obišče Berlin — Nemški državniki
so dosegli uspeh — Mussolini je zadovoljen — Avdijence pri papežu

Rim, 8. avgusta. AA. Nemški državni
kancelar Brüning in zunanji minister Curtius
sta imela poldrugourn konferenco z
Mussolinijem in Grandijem. Brüning je dal
zastopnikom Agencije Stefani izjavo, v ka-
teri izraža svojo zahvalo Italiji, da je spre-
jela Hooverov načrt. Dalje izraža željo, naj
bi se vsi evropski problemi razpravljali
priateljsko med državniki, da se evropske
razmere popravijo. Na banketu, ki ga jima
je priredil Mussolini, je italijanski minist-
ski predsednik zagotovil nemška državni-
ka, da bo Italija nadaljevala veliko delo za
ozdravljenje Evrope.

Mussolini obišče Berlin

Rim, 8. avgusta. AA. Uradno javljajo,
da je Mussolini sprejel vabilo nemškega
kancelarja Brüninga, da vrne obisk v Ber-
linu. Dan obiska bo določen pozneje. Mus-
solini je sklep, da obišče Berlin, smatrajo
za zelo važno odločitev radi tega, ker bo
to prvi uradni Mussolinijev obisk v ino-
zemstvu. Istočasno pa trdijo dobro obve-
šeni krogi, da je treba Mussolinijevo o-
ločitev smatrati kot znak, da sta doseg-
la nemška državnik v Rimu uspeh. Na kon-
ferenci med nemškimi in italijanskimi dr-
žavniki je bilo tudi sklenjeno uvesti poga-
janja o novi trgovinski pogodbi med Nem-
čijo in Italijo. Nemčija in Italija bosta so-
delovali pri reševanju vprašanja razorožit-
ve. Nemško-italijanska pogajanja so na-
daljevali danes ob 10. dopoldne na nem-
škem poslaništvu, kjer sta bila Mussolini
in Grandi od 10. dop. do 1. popoldne. Po
konferenci je bil izdan komunik, ki pravi,
da se je vršila izmena naziranj med
nemškimi in italijanskimi državniki prija-
teljsko in zelo pristransko. Razpravljali so o
splošni situaciji v Evropi ter prišli do pre-
pričanja, da morajo vse vlade aktivno so-
delovati, da prekorajijo sedanje težkoče.
Komunik na koncu pravi, da je to sode-
lovanje posebno nujno na bodoči konferen-
ci za razorožitev.

Po konferenci je priredil nemški posl-
nik von Schubert kosilo, kateremu so pri-
sostvovali Brüning, Curtius, Mussolini,
Grandi ter mnogi visoki funkcionarji. Obisk
je s tem zaključen po programu. Po-
poldan je rezerviran za obisk v Vatikanu.

Mussolinijeve izjave novinarjem

Popoldne je Mussolini sprejel v dvorani
»Mappamondo« v palači »Venezia« nem-
ške žurnaliste. Mussolini je izjavil svoje
zadovoljstvo nad obiskom nemških držav-
nikov. Dejal je, da Nemčija lahko z zaupa-
njem gleda v bodočnost. Vsi narodi da
imajo, kakor uči zgodovina, svoje težke
čase, ki jih pa vendarle prebrodijo. Sma-
tra, da je gospodarska kriza v Nemčiji do-
segla svoj višek in da bo šlo kmalu na bo-
lje. Mussolini je zaključil, da fašizem go-
reče želi mir tako na gospodarskem ka-
kor na političnem polju.

Rim, 8. avgusta. n. Mussolini je davi iz-
javil nemškim novinarjem v nemškem je-
ziku med drugim, da ga zelo veseli, da se
nemški narod more in mora nasloniti na
sebe in na svoje materialne in duševne
sile. Te sile nikakor še niso izčrpane in vsi
vemo, kolike so. K temu prihaja velika
moralna moč nemškega naroda, katero je
že večkrat v težkih nevarnostih dokazal. V
razgovoru z Brüningom in Curtiusom, je
Mussolini dejal, da se je zopet pokazalo,
kako važno je, da državniki sodelujejo, in
sicer ne samo v političnih vprašanjih, tem-
več da delajo skupaj tudi pri delu za mir.
Mussolini vidi samo v sodelovanju rešitev
za svetovno gospodarstvo. Treba je, da se
prav dobro pripravi svetovna konferenca
za razorožitev, da bi bila potem odprta
pot do trajnega svetovnega mira.

Sprejema pri italijanskem kralju ni bilo

Rim, 8. avgusta. n. Italijanski kralj je v
Sant'Anni di Valdieteri na počitnicah. Nemški
kancelar dr. Brüning in zunanji
minister dr. Curtius sta ga nameravala
obiskati. Ker se jima pa mudi v Nemčijo,
sta mu poslala le pozdravno brzojavko.
Kralj ju je v svojem odgovoru prosil, naj
se ne pustita motiti pri svojem velikem de-
lu in naj ga spričo tega ne obiščeta.

V Rimu so se med tem nadaljevala po-
svetovanja med dr. Brüningom in dr. Cur-
tiusom na eni ter Mussolinijem in Grandi-

jem na drugi strani. V nemškem poslani-
štvu je bil ob 13. uri svečan banket. No-
coj ob 18. uri bosta dr. Brüning in dr. Cur-
tius odšla v Vatikan, kjer ju bo sprejel
papež Pij XI. Po tej avdijenci bo v nem-
škem poslaništvu pri Vatikanu intima
večerja, katere se bodo udeležili tudi vati-
kanski državni tajnik Pacelli in nekateri
prelatje. Nato zapustita nemška ministra
Rim in se vrneta v Nemčijo.

Uradni komunik

Rim, 8. avgusta. d. Po končanih razgo-
vorih so danes izdali tale sporazumno iz-
delani komunik:

Za bivanja kancelarja dr. Brüninga in
zunanjega ministra dr. Curtiusa v Rimu v
petek in soboto sta nemška državnik več-
krat izmenjala misli s predsednikom ita-
ljanske vlade in z italijanskim zunanjim
ministrom. Ta izmenjava misli je bila v
znamenju medsebojnega prijateljskega ra-
zumevanja in tople pristranosti. V teku raz-
govorov so državniki podrobno obravnavali
in proučili splošni evropski položaj in so-
glasno spoznali potrebo, da morajo vse vla-

de, če hočejo premagati sedanje težave,
zaupno in krepkovoljno sodelovati. Držav-
niki so bili tudi soglasno mnenja, da je
potrebno storiti vse, kar bi pripomoglo k
temu, da bo prihodnja razorožitvena kon-
ferenca rodila ugodne in otipljive uspehe
v prid miru in gospodarske in moralne
obnove sveta.

Avdijence v Vatikanu

Rim, 8. avgusta. AA. Nemški kancelar
Brüning in zunanji minister Curtius sta bi-
la vsak zase sprejeta v posebni avdijenci
danes popoldne pri papežu. Ob tej priliki
so bile običajne recepcijske ceremonije. Po
obisku pri sv. očetu sta nemška državnik
obiskala državnega podtajnika pri Vati-
kanu kardinala Pacellija, ki je vrnil obisk
v nemškem poslaništvu še danes popoldne.

Rim, 8. avgusta. AA. Pred svojim odho-
dom iz Rima, ki je določen za noč ob 10.,
sta bila nemška državnik Brüning in Cur-
tius gosta nemškega poslanika pri Vati-
kanu, ki je priredil njima na čast večerjo.
Večerje se je udeležil tudi kardinal Pacelli
ter drugi visoki cerkveni dostojanstveniki.

Politično življenje v Romuniji

Bukarešta, 8. avgusta. n. Bivši minist-
ski predsednik Mironescu biva že nekaj
dni v Franciji. »Rador« poroča, da se bo
sestal s Titulescom, ki ga hoče nacionalna
kmetijska stranka pridobiti za notranje-
politično delo.

Bukarešta, 8. avgusta. n. Princ Nikolaj
se odpravi te dni na daljše potovanje z le-
talom. Spremljal ga bo polkovnik Stefa-
nescu. Princ bo obiskal Turčijo, Grčijo, Ju-
goslavijo in Poljsko.

Bukarešta, 8. avgusta. n. Politično zatiš-
je sta nenadoma pretrgali ostavki, ki sta
je podala državna podtajnika Stanciu in
Metara, oba iz Transilvanije. Stanciu in
Metara sta bila edina zastopnika Transil-
vanije v vladi prof. Jorge.

Bukarešta, 8. avgusta. n. Včeraj sta bila
v Cluju dr. Maniu in podpredsednik nacio-
nalne kmetijske stranke Mihalake. Namen
njunega potovanja je bil, da bi spet pridobi-
la dr. Lupa za nacionalno-kmetijsko stran-

ko, iz katere je pred leti izstopil in osno-
val svojo lastno kmetijsko skupino. »Ada-
verul« napoveduje, da bo skoraj napočil
dan, ko bo dr. Maniu dobil mandat, naj
sestavi novo vlado.

Bukarešta, 8. avgusta. n. Ministrski pred-
sednik Jorga je dal zastopniku »Adeveru-
lac« izjavo, da se bodo jeseni romunske po-
litične razmere zelo spremenile. Urednik
ga je vprašal, če bo ostal še dalje minist-
ski predsednik. Jorga je odgovoril, da bo
trajala njegova funkcija še dva meseca. Ko
ga je pa novinar vprašal, kdo mu bo sle-
dil, je dejal, da ne ve, bržkone pa dr.
Maniu.

Bukarešta, 8. avgusta. n. V kratkem pri-
de v Romunijo grški ministrski predse-
dnik Venizelos. Sestel se bo z grškim kra-
ljem Jurijem in z romunskimi politiki. —
Veliko skrbi dela Romuniji sovjetsko bro-
dovje na Črnem morju, ki prodira že do
Carigrada. Tudi o tem bodo govorili z Ve-
nizelosom.

Gojenci pariške vojne poli- tehnike v Zagrebu

Zagreb, 8. avgusta. k. Davi so prispeli v
Zagreb gojenci pariške vojne politehnike. Na
postaji so goste sprejeli francoski konzul Bois-
sier, zastopniki naših vojni, civilnih, občinskih
ter vseučiliških oblasti. Po sprejemnih pozdra-
vih so se nastanili v hotelu Esplanade. Konzul
jim je tam priredil kosilo. Nato so si ogledali
letališče. Župan je vsakemu daroval spominsko
knjigo Zagreba.

Ameriško-nemška pogajanja

Berlin, 8. avgusta. AA. Nemški veleposlanik v
Washingtonu, ki je pred kratkim prišel iz
Amerike v Evropo, se na povabilo am-
iškega državnega tajnika za zunanje zadeve Stimsona,
ki mu mudi na škotskih planinah, vrne drugi
četrtek. To je mesto, in sicer predčasno, ker
je tako želel predsednik vlade dr. Brüning.

Krvavi spopadi v Berlinu

Berlin, 8. avgusta. (d). Na večer pred ljudskim
glasovanjem je prišlo nočjo v severnem Ber-
linu, na Bülowovem trgu in okolici do velikih
komunističnih izredov in do krvavih spopadov
s policijo, pri katerih so nekoga komunisti
ustrelili, več drugih demonstrantov pa težko ali
lahko ranili. Policija je morala proti premoči
zagrabiti za orožje in je vzpostavila mir.

Nemška vlada se ne intere- sira za ameriško pšenico

Berlin, 8. avgusta. AA. Po pisanju lista »Deu-
tsche Allgemeine Zeitung« se zdi, da je nemška
vlada na ponudbo ameriške vlade, da bi dobavi-
la sirovino izjavila, da se nemška vlada ne in-
teresira za pšenico, ker bi prej hotela videti,
kako bo pšenica obrodila v Nemčiji. Glede po-
nudbe o dobavi bombaža je nemška vlada iz-
javila, da znaša letošnja potreba kakih 600.000
bal, ki bi se utegnla povečati še za kakih
200.000 bal. Glede cen je vlada predlagala, naj
bi se vzele za bazo cene, ki notirajo v Liver-
poolu. List zaključuje, da stališče ameriške
vlade na to prepozicije še ni znano.

Kongres medparlamentarne zveze

Bukarešta, 8. avgusta. n. Letošnji kongres
medparlamentarne zveze se bo vršil v Bukare-
šti. Trajal bo od 1. do 8. septembra. Udeležili
se ga bodo zastopniki 26 držav. Predsedoval
pa mu bo predsednik romunske zbornice.

Obisk tujcev v Splitu

Split, 8. avgusta. k. V prvih sedmih mese-
cih t. l. je bilo v Splitu 24.540 tujcev, med nji-
mi 14.524 Jugoslovancev, 10.016 pa inozemcev.
Med temi turisti so všteti tudi izletniki Ja-
dranske Straže iz Skoplja in Zagreba ter So-
koli, ki so se udeležili sokolskega zleta, pa tu-
di razne dijaške ekskurzije. Največ je bilo le-
tos v Splitu Čehoslovakov, lani pa Nemcev. —
Lani je bilo v Splitu 22.160 turistov, od teh
prav toliko inozemcev ko letos.

Nabava deviz v Nemčiji

Berlin, 8. avgusta. AA. Wolf poroča: Iz do-
bro poučenih krogov se doznava, da se vodijo
pogajanja v svrhu ponovne uvedbe svobodnih
nabav deviz, potrebnih za nakup blaga, ki se
uvažja iz inozemstva. Obstoji upanje, da se bodo
pogajanja drevi končala, tako da bi prišlo do
prostih nabav deviz za trgovinske potrebe že
jutri.

Berlin, 8. avgusta. AA. Wolff poroča: Nemška
vlada je obvestila nemške zavode, ki se bavijo
z nabavljanjem deviz, da tvežkam, ki se lahko
izkažejo s potrditvami trgovinskih zbornic, da
smejo kupiti devize, lahko izdajo te devize, ker
so tem tvežkam devize potrebne za finansiranje
uvoza, izvoza in tržita blaga.

Basel, 8. avgusta. AA. Danes so se sestali na
sejo strokovnjaki, ki imajo nalogo proučiti
možnosti stabilizacije kreditov Nemčiji.

Nizke cene v Subotici

Subotica, 8. avgusta. k. Na subotičkem sad-
nem trgu so cene silno padle. Dinje in lube-
nice so tako poceni, da so prodajali velike lu-
benice po 30—50 para za kg, dinje pa 10 do
40 para. V predprodaji so se dobile cele dinje
po 1:50 Din, lubenice pa po 1 Din.

jugoslovanski politiki

Samo po sebi se razume, da more in mora biti državna politika Jugoslavije samo jugoslovanska, to je politika, ki odgovarja interesom vse države in slehernega Jugoslavana. Že vsled tega splošnega značaja ne more biti prava jugoslovanska politika ona, ki preveč povdarja le razne posebne interese posameznih pokrajin, stanov in plemen, kajti jedro jugoslovanske politike je v tem, da vse spaja, ne pa da loči Jugoslavoane s poudarjanjem raznih posebnosti. Vse te posebnosti jugoslovanske politika uvaža in jim skuša tudi ustreči, ali samo pod pogojem, da s tem ne trpi državna enotnost in skupni interesi vseh. Da ne bo nejasnosti in zlohotnih očitkov, povdarjamo še enkrat: Jugoslovanska politika visoko ceni vse kulturne, gospodarske in socialne individualnosti, ki so nastale na ozemlju naše države, ker ve, da je v njih velika ustvarjalna sila. Zato ni in ne more biti namen jugoslovanske politike, da bi ovirala razvoj teh individualitet, temveč njen cilj je samo ta, da njih razvoj podredi skupnemu cilju — napredku vse Jugoslavije in vsega prebivalstva.

Vsled tega cilja hoče jugoslovanska politika ustvariti plodno harmonijo med vsemi silami, ki obstoje na ozemlju Jugoslavije in v njenem prebivalstvu, in zato je bilo ono pretirano strankarstvo, ki je že skoraj namenoma uničevalo to harmonijo, tako napačno, da je moralo pasti. Ta harmonija med vsemi silami je življenjsko vprašanje za Jugoslavijo in zato mora jugoslovanska politika nastopiti proti vsakomur, ki ruši to harmonijo. In to harmonijo ruši, kdor noče svojih posebnih interesov podrediti interesom celote, to je Jugoslavije. Kajti tudi največji posebni interesi niso tako važni kakor so interesi vse Jugoslavije. Zato ne zadostuje, če kdo reče, da je za jugoslovansko politiko, temveč mora biti pripravljen, podrediti svoje posebne interese običnemu interesu. Ne pravi se to svojih posebnih interesov zatajiti, temveč spraviti jih samo v okvir onega, kar je skladno s splošno jugoslovansko politiko.

Dolgo časa se pri nas ni hotelo niti tega osnovnega pogoja za uspešno sodelovanje upoštevati in še danes bi hoteli nekateri razumeti sodelovanje na podlagi jugoslovanske ideje tako, da bi diktirali svoje posebne interese vsem drugim in da bi se morala jugoslovanska politika njim podrediti. To pa je nemogoče in kdor to hoče, ta sploh noče jugoslovanske politike.

Jugoslovanska politika hoče harmonije, ker je ta prvi pogoj, da sodelujejo aktivno v jugoslovanski politiki prav vsi Jugoslavoani. Sodelovanje v jugoslovanski politiki ni noben privilegij, prav tako pa ni tudi nobenega opravičila, če se kdo temu skupnemu delu odteguje. Potrebno pa je tudi to, da se vsak Jugoslovčan zaveda, da je pristal iste misli obenem z Jugoslovčanom v najbolj oddaljeni pokrajini, da mora zato vedno nastopati tako, da nikogar ne odbija. Zavedati se mora celo tega, da dobro sodeluje v skupni stvari le, če se udeležuje tako, da bi se mu mogel pridružiti celo njegov osebni nasprotnik. Prav pojmovana jugoslovanska politika zato avtomatično hlazi nasprotja in zbližuje ljudi, napačno pojmovana jugoslovanska misel pa vedno povzroča spore in razjedinjuje Jugoslavoane.

Tega sodelovanja vseh pa noče jugoslovanska politika doseči le vsled kakšnih teoretičnih razlogov, temveč iz čisto praktičnih, ker morajo biti zavarovani posebni interesi posameznikov in posameznih skupin le, če se vsi udeležujejo v skupnem delu.

Jugoslovanska politika hoče vsem Jugoslovčanom ustvariti dejansko blagostanje in zato je njena osnovna misel tudi vedno socialna. Baš sedaj je sedanja vlada gen. Živkovića, ki je prva res jugoslovanska vlada, to naravnost sijajno dokazala, ko je izvedla agrarno reformo, za katero vse prejšnje vlade niso imele nikdar toliko poguma. Zaradi te socialne vsebine pa se tudi jugoslovanska politika ne boji nobene diskusije in brez krvavih žrtv, brez riskantnih eksperimentov ustvarja novo dobo, ki se začne posebno močno razvijati po svetovni vojni. Ker je jugoslovanski nacionalizem socialen, zato je tudi moderen in zato je vsaka iz jugoslovanskih nagibov porojena nacionalizacija tudi socializacija. Kot res moderna ideja, toda čisto iz našega naroda porojena ideja, ne pozna zato tudi jugoslovanska ideja nobenega šovinizma, temveč je v svojem jedru miroljubna in že skoraj pacifična. Ne pa v tej meri, da bi postala samomorilna, in zato bo vedno z odločnostjo branila svete jugoslovanske interese.

Cisto iz korenin jugoslovanskega naroda je zrasla jugoslovanska politika in samo jugoslovanskemu narodu je tudi namenjena. Zato ustreza vsakemu Jugoslovčanu in zato ne pristaja na njo samo oni Jugoslovčan, ki nima v sebi globine, da bi pojmoval vso veličino jugoslovanske ideje, ali pa oni, ki noče svojih posebnih interesov podrediti skupni stvari.

So to ljudje preteklosti, dočim je jugoslovanska politika stvar sedanjosti in bodočnosti.

Pobiranje skupnega davka na poslovni promet

Beograd, 8. avgusta. AA. Davčni oddelek finančnega ministarstva je razposlal finančnim direktorjem okrožnico, v kateri navaja, da so nekatere davčne uprave in finančne direkcije krivo tolmačile odredbo o pobiranju skupnega davka na poslovni promet pri žitni moki in ostalih mlinških izdelkih. Da se povsod uvede enotno ravnanje, razglasa davčni oddelek finančnega ministarstva, da morajo mlinci plačati skupni davek na poslovni promet po uredbi št. 100/31 tako, da se vsa količina zmlete moke pretvori v ustrezajočo količino žita in se za to količino žita po nabavni ceni žita plača skupni davek po davčni tarifi 114/1, to je 2-2½%. Pri plačilih v naturi se plača skupni davek od vse količine žita, oddanega v mline za mletje, in ne samo od tiste količine, ki jo mlinci oddajo. Vse to velja seveda samo za dobo od 1. aprila do 31. julija 1931. V kolikor mlinci tega še niso storili, morajo plačati skupni davek na poslovni promet po dosednji stopnji davčne tarife št. 114, in sicer za vso količino.

V dobi od 1. aprila do 31. julija zmleta moka se mora pretvoriti v ustrezajočo količino žita in od tako dobljene količine žita se naknadno plača za navedeno dobo skupni davek na poslovni promet.

Davčne uprave so dalje dobile nalog, da takoj po svojih odposlancih pregledajo mline na svojih področjih in da takoj poberejo premalo plačani skupni davek. Finančne direkcije so dolžne do konca septembra t. l. poslati poročilo o rezultatu pregleda mlinov in pobranih davkih davčnemu oddelku finančnega ministarstva, obenem pa morajo poslati tudi podatke o delovanju vseh velikih mlinov in drugih velikih tvornic v svrhu nadaljne kontrole.

Petkrat več povratnikov kot izseljencev

Statistika novih izseljencev v juliju — številke govore resnico

Jesenice, 7. avgusta.

V minulem mesecu se je izselilo iz naše države preko jeseniškega obmejnega policijskega komisariata 24 oseb v Francijo, 3 v Holandijo in 1 v Belgijo, torej le 28 oseb se je v juliju izselilo preko Jesenic v ostale evropske države. Izseljencev v prekomorske države pa je bilo nekaj več, in sicer v Zedinjene države Severne Amerike 90, v Kanado 17, v Argentino 10, v Brazilijo 1 in v Bolivijo 1; vseh izseljencev v prekomorske države je bilo v juliju torej 119. Vseh izseljencev pa je bilo 147. To število vidimo, da ni veliko, pove pa vse. Popolnoma naravno je, da je izseljevanje tam veliko, kjer je življenski standard majhen. Naše število pa pove, da pri nas tega ni. To je najbolj objektivno, resnično in edino pravičen odgovor onim temnim elementom v inozemstvu, ki rovarijo proti nam z ilegalnimi sredstvi in vpijejo drugod, kako slabo je pri nas. Pogledati je treba le to in videli bodo dejstva.

Če si pogledamo to stvar tudi z druge strani, kako je drugod in to tam, kjer pravijo, zda se cedi le mleko in med, pridemo do enakega zaključka. V ta namen si predočimo le številke, ki govore o povratnikih. V minulem mesecu se je vrnilo preko jeseniškega komi-

sariata iz drugih evropskih držav 417 oseb, in to 251 iz Francije, 156 iz Belgije in 10 iz Holandije. Iz prekomorskih držav 372, in to iz Zedinjenih držav Severne Amerike 287, iz Kanade 75, iz Argentine 8 in Bolivije 2. Torej vseh povratnikov v juliju je bilo 789. Če primerjamo število izseljencev in število povratnikov, vidimo, da se jih je vrnilo 5-37 krat več kot izselilo. Ta količnik nam matematično natančno podkrepljuje naša izvajanja. Število 642 znaša razliko med izseljenci in povratniki. Treba je pomisliti: odkod ta razlika? Sigurno je ne bi bilo, če bi bilo pri nas res vse tako črno, temno in slabo.

Deportiranih je bilo 38, in sicer 27 iz USA in 11 iz Kanade. Deportirancev iz evropskih držav v minulem mesecu ni bilo. Reportirancev, to je na državne stroške vrnjenih, je bilo 170 in to 27 iz Zedinjenih držav Severne Amerike, 35 iz Kanade, 107 iz Argentine in 1 iz Čile. Iz evropskih držav reportirancev ni bilo. Iz zadnjega podatka je razvidna skrb naše države za svoje. Če računamo za vsakega državnega vrnjence samo 5000 Din, vidimo, da smo blizu milijona, ki ga je dala država za svoje iz ljubezni do svojih.

Državno prvenstvo v plavanju

Več državnih rekordov izboljšanih — Sencazijonalna zmaga Ilirije nad Bobom

Ljubljana, 8. avgusta.

V petek popoldne se je pričelo v kopališču SK Ilirija seniorsko državno prvenstvo v plavanju in waterpolu. Vršili sta se samo dve waterpolo-tekmi, ki pa nista nudili dobrega sporta. V izločilni tekmi je Primorje v podaljšku premagalo Gradjanskega (Karlovač) in se plasiralo v finale. V drugi izločilni tekmi je zmagal Bob (Beograd) nad drugim karlovčkim klubom KSU ter se je plasiral v drugo izločilno kolo.

Primorje : Gradjanski 3:1 (0:0, 1:1)
Obojestransko slaba igra. Regularna tekma se je končala z 1:1 in je nato Primorje v podaljšku zabilo še dva gola.

Bob : KSU 5:1 (2:0)

Tekma je bila mnogo živahnješa od prve. Protivnika sta si bila v igri enakovredna, le v streljanju je bil Bob mnogo boljši. Beograščani so zabili 6 golov, vendar sodnik enega ni priznal.

Danes popoldne so se vršila samo predtekovanja seniorjev. Več točk je izpadlo, ker so nekateri plavalci izostali (Viktorija sploh ni prišla v Ljubljano) in se bodo vršila takoj finalna tekovanja v nedeljo. Tako se ni vršilo izločilno tekovanje na 1500 m prosto in 3×100 metrov mešana štafeta.

Tekmovanje samo je pokazalo velikanski napredek Ilirije, kar je predvsem zasloga njene trenerja g. Ulage. Na 100 m prosto so se vsi Ilirijani plasirali v finale, kar je dosedaj prvi slučaj na prvenstvu seniorjev. Očividno napredek je pokazalo waterpolo moštvo, ki je sigurno premagalo Boba in se plasiralo v finale. Izven konkurence sta bila postavljena dva nova državna rekorda na 100 in 200 m prosto po Wilfanu, oziroma Lampretovi. Na 100 m prosto so trije plavalci boljše od obstoječega rekorda.

200 m prsno izločilno

Od 21 prijavljenih jih je nastopilo samo 11, ki so tekmovali v 3 predtekih. Po času osem najboljših pridejo v finale.

1. skupina: 1. Midžor (Jadran) 3:20.9, 2. Kramar (Ilirija) 3:28, 3. Jelić (Jug) 3:33.3, 4. Jamnik (Ilirija) 3:34.

2. skupina: 1. Franković (Gradjanski) 3:17.6, 2. in 3. Sever (Ilir.) in Birimiša (Jadran) oba 3:18.7, 4. Fabris (Jug) 3:41.4.

3. skupina: 1. Ferček (Gradj.) 3:22.4, 2. Nikolajević (Beogr.) 3:23.8, 3. Pazinović (Jadran) 3:33.6.

V finale so se plasirali: Franković, Ferček (Gradj.), Midžor, Birimiša (Jadr.), Sever, Kramar (Ilir.), Jelić (Jug) in Nikolajević (Beogr.).

Za tem se je vršil rekordni poizkus Wilfana (Primorje) na 100 m prosto. Plaval je proti dvema plavalcema. Wilfan je dosegel čas 1:03.2, poizkus je torej uspel in je bil stari rekord Senjanovića izboljšan za 2-7 sekunde.

100 m prosto izločilno

Prijavljenih 25, nastopilo 11. Plavalci so v treh skupinah. Stari rekord 1:05.9 je bil po treh plavcih izboljšan, vendar ni nihče dosegel časa Wilfana. Kdor ni plaval najmanj 1:10, seniplačal! Vsi »Jadranaši« so prišli v finale!

1. skupina: 1. Matić (Jug) 1:04.8 bolje od re-

korda, 2. Brainović (Jad.) 1:06, 3. Marović (Jadran) 1:07.3, 4. Beltner (Jug) 1:12.

2. skupina: 1. Senjanović (Jad.) 1:04.8, 2. Gazzari (Jad.) 1:05.4, oba boljše od rekorda! 3. Zirovnik (Ilir.) 1:09.1, 4. Turnšek (Ilir.) 1:10.

3. skupina: 1. Fritsch (Ilir.) 1:08.4, 2. Grbić (Jug) 1:11, 3. Cvjetković (Jug) 1:11.2.

V finale pridejo: Senjanović, Gazzari, Brainović, Marović (Jad.), Fritsch, Zirovnik, Turnšek (Ilir.) in Matić (Jug).

Vršil se je nato rekordni poizkus Lampretove (Ilirija) na 200 m prosto. Lampretovi so dali tempo traja plavalci. Poizkus je uspel in Lampretova je izboljšala svoj lašni rekord za 2-7 sekunde z novim rekordnim časom 2:56.9.

Dopoldanski plavalni spored je bil s tem končan. Vršila se je še izločilna waterpolo tekma.

Ilirija : Bob 8:5 (4:4, 3:1, 2:0)

Igra je bila izredno zanimiva. Ilirijani so v plavanju znatno nadkriljevali Beograščane in so bili vseskozi v premoči. Dosegli bi lahko dvoštevilno zmago, ako ne bi zastreljali najsigurnejših šans. Bob je izkoristil vsako najmanjšo šanso. Ilirija se je s to zmago plasirala v finalno tekovanje, dočim je Bob izpadel.

Bob je igral precej ostro in je moral sodnik več igravcev izključiti. Po Otrubi (2) in Jesihu je dosegla Ilirija vodstvo 3:0. Nato je bil Otruba izključen in Bob je znižal na 3:1. Po odmoru je Bob izenačil, vendar je Jesih ponovno dosegel vodstvo. Radi napake obrambe I. je Bob zopet izenačil. Iliriji so se nudile krasne prilike, da že v regularnem času zmaga, toda streljanje je bilo izredno netočno. Rezultat 4:4. V podaljšku je Bob nastopil popolnoma izčrpan in ni mogel nuditi resnega odpora. Ze v prvi polovici doseže Otruba in Jesih dva gola. Po odmoru zniža Bob na 2:1, vendar zasigura dva gola Fritscha in Turnška zmago Iliriji. Podaljšek 4:1, skupno torej 8:5 za Ilirijo.

Popoldne se je tekovanje nadaljevalo.

Popoldanski spored

Popoldanski sobotni spored je bil kratek. Vršila se je samo ena plavalna tečka in dve waterpolo tekmi. V točki 400 m prosto je Senjanović izboljšal državni rekord Bulata (Beograd) od 5:44 na 5:33.8. Rekordni poizkus na 50 m prosto je sicer uspel, vendar je končal s presenečenjem. Startala sta Matić (Jug) in Wilfan (Primorje) in je Dubrovčan zmagal.

400 m prosto

Prijavljenih je bilo 16, nastopilo je le 8 tekmovalcev in se je pomotoma vršilo predtekovanje v dveh skupinah po 4 plavalci.

1. skupina: 1. Senjanović (Jadran) 5:33.8 boljše od drž. rekorda, 2. Bibica 5:52.6, 3. Dabrović J. (Jug) 6:14.2. Na cilj je prišel kot tretji Marović (Jadran) v 6:09.6, vendar je bil diskvalificiran radi napačnega plavanja.

2. skupina: 1. Bonačić (Jadr.) 5:44.2, 2. Bulat (Beograd) 5:44.2, 3. Jesih (Ilirija) 6:12.6, 4. Turnšek (Ilirija) 6:20.4.

Vsi tekmovalci pridejo v finale. Zatem se je vršil rekordni poizkus na 50 m prosto. Nastopila sta Matić (Jug) in Wilfan (Primorje). V krasnem boju glava ob glavi je

zmagal Matić v času novega rekorda 27.8 sek. 20 cm pred Wilfanom.

Kot zaključni točki popoldanskega sporeda sta se vršili dve waterpolo tekmi.

Ilirija : Primorje 7:1 (5:0)

Ilirijani so znatno nadkriljevali nasprotnika, posebno v pogledu plavanja. — Gole za Ilirijo so zabili: Otruba 3, Jesih 2, Turnšek in Fritsch po enega. Za Primorje je scortal Kolar. Sodnik Šerić je sodil v slabo Iliriji.

Jug : Jadran 3:1 (3:0)

Tekma je odločila prvo mesto. Bila je izredno lepa in polna napetih momentov. Jug je ponovno dokazal, da v waterpolu nima enakovrednega konkurenta. Zanimivo je, da je bil gol, ki ga je zabil Jadran, od leta 1927 prvi, ki ga je Jug prejel. Obe moštvi zaslužita vso pohvalo. Izvrstno je sodil g. Mramaršić.

Jug: Fabris, Cvjetković, Samardžić, Dabrović, I., Dabrović J., Beltner, Stadinger.

Jadran: Majić, Čulić, Kuzmanić, Birimiša, Senjanović, Roja, Bonačić.

Tekma je bila odigrana v izrednem tempu. Vodstvo je dosegel Beltner za Jug po krivdi Majića, ki je zapustil gol. Iz krasnih kombinacij sta postavila Dabrović I. in Stadinger rezultat polčasa. Po odmoru je zaigrala obramba Jadran izvrstno posebno Čulić. Senjanović ni izkoristil sigurne šanse radi pomanjkanja tehnike. Častni gol je zabil Bonačić.

Sedil je rekordni poizkus na 200 m prosto, ki je obenem veljal kot izbirno plavanje za evropsko prvenstvo v Parizu. Nastopili so Bulat (Beograd), Wilfan (Primorje) in Gazzari (Jadran). Rekord je uspel Wilfanu in Gazzariju, vendar je čas slednjega slabši od rekorda, ki ga je Wilfan postavil na podsezonskem prvenstvu (2:30). Dosegli so: Wilfan 2:28, Gazzari 2:34, Bulat 2:37.6.

V nedeljo se tekovanje nadaljuje ob 8. zjutraj. Vršijo se samo finalne točke senior in seniorjev. Glavna broba za naslov državnega prvaka v celokupni klasifikaciji se vodi med Ilirijo in Jadranom. Ilirija ima sedaj 50 točk. Jadran pa 38. Ako se posreči Iliriji potisniti Jadran na 3. mesto v waterpolu, bo Ilirija državni prvak in bi imela 90, Jadran 87 točk. Verjetneje je, da bo končna klasifikacija Jadran 93 točk, Ilirija 84.

Gradjanski : Primorje

Ob 17.30 na igrišču Primorja; predtekna rezerv ob 15.45

V nizu velikih in lepih tekem, ki jih je dalo Ljubljani novo tekovanje po ligah, se vrši danes popoldne predzadnja, vsekakor pa zadnja z izvenljubljskim klubom. Čez 14 dni bomo absolvirali še domači derby, potem bo za letos lig konec.

Gradjanski je še ob vsaki priliki izvalil na naša igrišča polnoštevilen obisk. Po pravici, ker razpolaga vedno z borbenim moštvom, ki sicer lahko oscilira v formi, v moči, v kondiciji, vedno pa da vse iz sebe — to je že taka tradicija pri purgerjih — da doseže za svoj klub čim najboljši uspeh.

Primorjani ne morejo Zagrebčanom preprečiti poti naprej. Lahko pa napravijo uslugo sebi, Ljubljani in slov. nogometu, če napnejo svoje razpoložljive sile in poskusijo borbo z vso resnostjo. Danes Gradjanski ni tista firma kot nekdanj, po znanju sta mu oba ljubljanska kluba gotovo dorasla. Treba je malo srca in vere v sebe — pa bo eventualno šlo!

Imenovanje

Beograd, 8. avgusta. AA. Postavljen je za načelnika gradbenega oddelka direkcije državnih železnic v Ljubljani v 3. skupini Pavle Staržik, načelnik gradbenega oddelka državnih železnic v Subotici, po potrebi službe.

Proti postranskim zaslužkom uradništva

Dunaj, 8. avgusta. (d). Dunajska občina pripravlja znižanje vseh postranskih prejemkov svojih uslužbencev. Plače in mezde uradnikov in nastavljenecv ostanejo pa za sedaj še nedotaknjene. Druge dežele so zaradi manjših dohodkov od davkov prisiljene, da izdajo obsežne varčevalne ukrepe.

Promet Poštne hranilnice meseca julija

Beograd, 8. avgusta. AA. Promet Poštne hranilnice meseca julija t. l.

Meseca julija je štednja lepo napredovala. Pristopilo je 4294 novih vložnikov, tako da jih je zdaj 143.010. Vsota vlog je zrasla za 15 in pol milijona Din in je znašala konec julija 287.185.200.47 Din — v čekovnem prometu je bilo otvorenih 106 novih čekovnih računov, tako da jih je zdaj pri centrali v Beogradu in njenih podružnicah 19.842. Promet v čekovnih računih je znašal meseca julija 5.658.540.38 Din, stanje vlog na čekovnih računih pa je konec julija znašalo 815.664.541.03 Din. Skupno znašajo vloge pri Poštni hranilnici 1102 milijona Din.

Za dvig tujskega prometa na Koroškem

Celovec, 8. avgusta. n. Koroška deželna vlada in generalna direkcija zveznih železnic sta sklenili sporazum, po katerem bo vsak turist, ki bo posetil koroška kopališča in zdravilišča, imel pravico do brezplačnega povratka z železnice. Koroški hotelirji pa so znižali cene.

Ločitev cerkve od države v Španiji

Pariz, 8. avgusta. n. »Jurnal« je objavil poročilo iz Madrida, da so v ustavodajni zbornici dosegli sporazum o odnosih med cerkvo in državo. Španija ne bo imela državne cerkve. Odpravili se bodo cerkveni redovi, njihova imetja se bodo nacionalizirala, država ne bo podpirala nobene cerkve.

Vremenska napoved

Dunaj, 8. avgusta. (d). Nagel porast topline; jasno vreme pa ni za vso nedeljo gotovo; vdrli bo vnovič zapadni zrak z razširjenimi nevihtami in močnim, trajnejšim padcem topline.